

горящина. Въ Руссія, дѣто лѣтата сж по-кжси, обаче по-горящи отъ въ Българія, изникнуваніето на ячемька ся извършева нѣкогажъ въ по-малко отъ два мѣсяца, когато по насъ то ся свършева нарѣдко прѣди пѣть-тѣхъ мѣсяца.

Ако и самата голѣмина на студовети, както го доказвать нѣколко твърдѣ много злы зимы, можтъ да направять голѣмы съсипванія като прокарать земьтж доволно джлбоко, за да достигнать крайщето на голѣмити кореніе; обаче траяніето и злината на помръзлецити сж по-малко страшни отъ колкото тѣхното безвреміе. Мы щемъ видимъ причината имъ.

§ IV. — За истинваніето и замръзваніето.

Хората знаятъ, че нощемъ, кога е тихо и ясно, тѣлата, дѣто ся нахождать по връхнината на валяка, ставать по-студены отъ колкото атмосферата, зачтото, въ промѣненіето на топлорода, който ся наряджа прѣзь грѣяніето между нихъ и небето, тья испущать повѣче отъ колкото приемать. — Нѣкои тѣла, лоши проводници на топлината, имать особено това свойство за испущаніе. Такывы сж трѣвныты чясти на растеніята. Тжй распръснатата водна пара по въздуха ся набира и сгжстява по нихната връхнина и докарва, спорядъ четыреты врѣмяна, *росятж* или *сланятж*.

Росата има едно благополучно вліяніе върху растеніето. — Въ климатити и прѣзь четыреты врѣмена, дѣто джждовети не сж гжсти, тя може, до нѣкоя точка, да хваща мѣсто за тѣхъ.

Сланата е толкосъ повѣче за боеніе, кога обыкновенено я огрѣятъ слънчевыты зари, и като я растопятъ бържѣ, тя трѣба да отнеме отъ чястити на растеніята съ които ся нахожда прилѣпена доста топлинж, за да направи лоше разстройство въ направата имъ.

Ледъ-тѣ е едно прѣобразяваніе отъ сланата. — Сжщето дѣйствіе може го направи съ продълженіето си. Най-обыкновенено, обаче, той става общето спаданіе на температурата. Спорядъ едно забѣлжжително исключеніе отъ обыкновенити закони на Физиката, водата, като прѣмине въ яко състояніе, умножава си чюствително объема. Нейната напрѣгателна сила е такава въ това състояніе, чтото може да подвигне цѣлы скалы и да строши метала. — Тжй кога студовети сгачать растеніята на мазга, тя като ся расширява, кога ссждовети, что я съдържавать, намалявать си діаметра отъ замръзваніето, то произлазять отъ неволя всякогажъ твърдѣ лоши и чясто смъртоносны повреди.

Тая работа е доста да истълкува съ единъ общій начинъ зачто най-чюствителныты на помръзнуваніето растенія сж онызь, на които изникнуваніето, както въ топлыты мѣста, е постоянно дѣйствително, и зачто онызь отъ нашити климати ся боятъ много повѣче отъ изведнашниты промѣливости на студа и на размразяваніето нежели отъ постыпеныты и трайныты помръзванія,